

minder mensen overleden, want de lucht is er minder vervuild." Toch zijn er wel degelijk kanttekeningen te plaatsen, zegt milieuepidemiologe (10)(2e) (10)(2e) van de Universiteit Utrecht. "Gedegen onderzoek kun je niet in enkele weken uitvoeren. Maar door de hype rond corona bestaat de behoefte aan snelle conclusies. [...] En het is inderdaad een goede vraag waarom in Oost-Brabant meer doden zijn gevallen dan in West-Brabant. Ondanks dat het vee niet heeft meegewerkt aan de verspreiding van corona, is het denkbaar dat het wel bijdraagt aan de impact ervan. Ik zou dat graag uitgezocht hebben."

- AD kopt: 'Carnaval als verspreider virus blijft niet overeind'. De krant schrijft dat de verklaring dat vooral carnaval verantwoordelijk was voor de snelle verspreiding in het zuiden, steeds meer begint te wankelen nu 'de ellende' zich in het 'verdichte' Oost-Brabant en Noord-Limburg concentreert.

Hoe wordt het incident omschreven (welke facts en figures worden benoemd)?

- Fysiotherapeuten kunnen weer meer patiënten behandelen in hun praktijken. Dit staat in een door het RIVM goedgekeurd advies van het Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie (KNGF), de Stichting Keurmerk Fysiotherapie (SKF) en het Paramedisch Platform Nederland (PPN). Het KNGF verwacht door de beperkende coronamaatregelen dat ze minder patiënten kunnen behandelen dan voorheen.
- Slachtoffers van huiselijk geweld kunnen vanaf deze maand hulp vragen bij apotheken door het codewoord 'masker 19' te noemen. Als mensen in de apotheek om 'masker 19' vragen is het duidelijk dat ze hulp nodig hebben. Dit melden bronnen die betrokken zijn bij het initiatief van het kabinet. Naar verwachting lanceert minister De Jonge het initiatief volgende week bij een apotheek, zo meldt NRC. Het ministerie van VWS, hulporganisatie Veilig Thuis en de bond van Nederlandse apothekers KNMP komen met de meldcode tegemoet aan een wens van veel hulpverleners. Zij vrezen dat door de strenge coronamaatregelen die sinds 23 maart gelden en van mensen vragen zoveel mogelijk thuis te blijven, huiselijk geweld toeneemt, maar dat slachtoffers dit niet kunnen melden omdat hun partner of echtgenoot constant in de buurt is.

Wat zien, ruiken, voelen, horen, proeven mensen (zintuigelijke waarnemingen)?

- Uit een enquête van V&VN onder ruim (10)(2e) verpleegkundigen en verzorgenden, blijkt dat zorgmedewerkers in verpleeghuizen, de GGZ en wijkverpleging zich onveilig voelen. 'Ze zien nog een groot tekort aan mondkapjes, worden door leidinggevenden onder druk gezet om onbeschermd te werken en vinden de richtlijnen van het RIVM tekortschieten,' aldus AD. De helft van de respondenten zegt dat er op hun werkplek onvoldoende beschermende middelen zijn. In de wijkverpleging, verpleeghuizen en geestelijke gezondheidszorg (GGZ) geven ruim twee keer zoveel medewerkers (bijna 60 procent) als in ziekenhuizen aan dat er te weinig mondkapjes, schorten, brillen en handschoenen zijn. Ruim een op de drie ervaart druk om zonder beschermingsmiddelen zorg te verlenen. Die druk komt ook van leidinggevenden, zegt een op de vijf. Een op de vier wil zijn collega's en patiënten niet laten zitten. In de enquête van V&VN zegt ruim driekwart van de medewerkers dat de corona-richtlijnen van het RIVM niet of nauwelijks aansluiten op de praktijk buiten de ziekenhuizen. Daar hebben medewerkers vaak te maken met cliënten die gedragsproblemen hebben, plotseling agressief kunnen worden of juist behoefte hebben aan een knuffel. Bovendien vindt 38 procent dat de richtlijnen hen onvoldoende beschermt tegen het virus. De helft van de respondenten is ook gevraagd naar de mentale gezondheid. Zeventig procent voelt meer psychische druk. Ze zijn vermoeid, hebben meer stress, en voelen zich onzeker en machteloos.
- NRC kopt dat de 'noodmedicijnkast' bijna leeg is; "De hoop dat bestaande geneesmiddelen het lijden van Covid-19-patiënten kunnen verlichten, lijkt snel te verdampen. Er zijn nog geen geneesmiddelen ontwikkeld om gericht het nieuwe coronavirus aan te pakken. Daarom proberen artsen de laatste maanden geneesmiddelen uit die al voor andere indicaties op de markt of in onderzoek waren. Het inzetten van bestaande virusremmers of immuunregulerende medicijnen was vaak een beredeneerde gok. Maar ze vallen een voor een af, nu hun werking tegen Covid-19 in kaart gebracht wordt in vergelijkende studies met patiënten." NRC trekt deze conclusie op basis van gesprekken met NVZA-voorzitter (10)(2e) (10)(2e) en (10)(2e) OMT-voorzitter van de NVZA.
- Volgens (10)(2e) van het LCH, dat de landelijke distributie en inkoop van beschermingsmateriaal regelt, is het nergens voor nodig dat zorgpersoneel zonder mondkapjes rondloopt. 'Er is genoeg voor de zorg. Tegen goede prijzen', benadrukte hij donderdag tijdens de briefing in de Tweede Kamer. De mededeling verbaasde de aanwezige Kamerleden. Volgens de Volkskrant klinken er vanuit Den Haag ondertussen steeds wisselende signalen over de schaarste. Hoewel tijdens de Kamerbriefing werd verkondigd dat er genoeg materiaal is en de inkoop van chirurgische mondkapjes zelfs 'vervrijvaardigd kan worden', zei minister De Jonge eerder deze week nog dat er onvoldoende materiaal is om contactberoepen als kappers te voorzien. Hoewel het consortium nog flink onder de prognose van het benodigde materiaal in de Nederlandse zorg zit, zijn er toch genoeg mondkapjes, omdat instellingen zelf ook voorraden hebben en zelf inkopen, zegt (10)(2e) (10)(2e), directeur-generaal langdurige zorg van het ministerie. 'Wat wordt geleverd door het LCH komt daar extra bovenop, het is een aanvulling', zei hij tijdens de Kamerbriefing. De Volkskrant noemt dat 'opvallend', omdat het idee van het landelijk inkooppunt juist was dat alles centraal zou verlopen.
- (10)(2e) (10)(2e), bestuurder bij werkgeversorganisatie Zorgthuis.nl, met 182 aangesloten zorginstellingen, kon de woorden van Van der Kolk moeilijk geloven. Woensdag had hij nog op aanvraag van ministers (10)(2e) en (10)(2e) een overzicht naar het ministerie gestuurd van verschillende zorginstellingen die kampen met tekorten. 'Sommige krijgen te weinig, sommige zelfs helemaal niets. Zeker een kwart geeft dat aan. Ik kan dat niet rijmen met wat ik uit Den Haag hoor.' Maar vooral kleinere zorginstellingen zouden moeite hebben om voldoende materiaal te krijgen. Volgens het ministerie weten ze soms het landelijk verdeelpunt niet te vinden. Maar ook als dat wel lukt, krijgen de instellingen lang niet altijd voldoende, zegt (10)(2e). 'Een zorgbedrijf meldde dat het 1.500 maskers bestelde en er maar 200 kreeg.' Op 17 maart schreef toenmalig minister (10)(2e) dat medische hulpmiddelen voor onbepaalde tijd centraal gedistribueerd zouden worden. Iedereen diende zich daaraan te houden. Veel zorginstellingen hebben dat gedaan, maar zitten nu zelf zonder. 'Wij hebben te horen gekregen: als partijen zich melden met aanbod, geef het door aan het LCH', zegt thuiszorgbestuurder (10)(2e). 'We hebben inmiddels zelf ook al vijf partijen doorverwezen naar het consortium.' Binnenkort moeten ook mantelzorgers beschikking krijgen over mondkapjes. Daarvoor moet nog wel een speciale distributielij worden opgezet. De hoop is dat voor die tijd de huidige problemen zijn opgelost. Buiging: 'Ik zou graag wensen dat we deze discussie achter ons kunnen laten. Dat zorgpersoneel niet langer hoeft te vragen: kan ik veilig aan het werk vandaag? Dat stadium hebben we nog niet bereikt.'

- Ook op de werkvloer merken nog lang niet alle medewerkers iets van een oplossing. 'Een papieren Haagse werkelijkheid', noemt (10)(2a) (10)(2a), woordvoerder van verpleegkundigenbrancheorganisatie V&VN, de boodschap van het consortium dan ook. 'Wij krijgen nog steeds heel veel meldingen van mensen die met onvoldoende bescherming werken.'

Welke oproepen worden gedaan?

- De nabestaanden van zorgmedewerkers die aan het coronavirus zijn overleden, zouden een financiële tegemoetkoming moeten krijgen van de overheid en van ziekenhuizen. Dat wil vakbond NU'91. "Zo'n regeling is er nu nog niet. Ik denk dat er nog wel het een en ander wakker geschud moet worden, want het had er allang moeten zijn", zegt een woordvoerder van de vakbond.
- Ook vakbond FNV klaagt over een gebrek aan spullen waarmee zorgmedewerkers zichzelf kunnen beschermen. "Of het nu gaat om één overlijdensgeval of om meerdere: iedere overleden zorgmedewerker door corona is er eentje te veel. Helenaar als die voorkomen hadden kunnen worden met voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen. Het is een schande dat mensen hun leven in de waagschaal stellen en dat onze overheid hen hierbij onvoldoende beschermt", zegt vicevoorzitter (10)(2a) (10)(2a) in een verklaring.
- CNV Zorg & Welzijn roept de politiek om op goed na te denken over versoepeling van de maatregelen tegen het coronavirus. Dit kan namelijk "grote gevolgen hebben voor aanhoudende overbelasting en risico's voor zorgpersoneel, zeker omdat nog lang niet alle eigenschappen van het virus bekend zijn." De vakbond vraagt zich ook af "of we het getroffen zorgpersoneel nu ook direct moeten opzadelen met een nieuwe taak, het aanpakken van de golf van reguliere en uitgestelde zorg die op hen afkomt."

Welke emoties, waardeoordelen, kwalificaties, kritiek, steun worden gegeven?

- Brabantse ziekenhuizen zien het aantal nieuwe patiënten met het coronavirus de laatste dagen weer wat stijgen. "Dat baart ons veel zorgen", zegt een woordvoerder van het Netwerk Acute Zorg Brabant (NAZB). "Veel mensen lijken te denken: het is over, we kunnen weer de hopt op. Maar de strijd is nog niet gestreden." NAZB wijst er echter op dat een vermindering van het aantal coronapatiënten hard nodig is om de reguliere zorg weer goed op te starten.
- (10)(2a) (10)(2a) en huisarts (10)(2e) schrijven een opiniestuk in Trouw getiteld: 'Reguliere zorg is onvoldoende beschermd tegen coronavirus'. Volgens de twee moet de heropstart van de reguliere zorg veiliger dan de richtlijnen van het RIVM voorschrijven. Het RIVM zou een 'compromis' hebben goedgekeurd. "Bij een kwart van alle besmettingen in Nederland gaat het om zorgpersoneel en in verpleeghuizen voltrekt zich een ramp." Volgens (10)(2a) en (10)(2a) loopt de zorg buiten het risico het grootste risico. Asymptomatische besmetting zou inmiddels 'de achilleshiel van het Covid-Beleid' worden genoemd. Volgens de twee zet het management, verwijzend naar de richtlijn, zorgpersoneel onder drie om te blijven werken in onveilige situaties. Doordat het RIVM literatuur weigert te publiceren, zou onrust onder professionals ontstaan. "Zorgverleners komen in het nauw en nemen ontslag."
- FD kopt: 'Corona-apps brengen wereldwijd landen tot wanhoop'. Volgens de krant is de coronatracingapp in Nederland vooralsnog 'een fiasco'. Veel andere landen zouden evenmin succesvol zijn: "Nederland staat dus niet alleen na het mislukken van de 'appathon' half april." Vervolgens gaat de krant verschillende landen af.
- Huisarts, hoogleraar en eHealth-deskundige (10)(2e) bepleit in NRC dat een simpele corona-app wél werkt. Volgens hem hoeft de zoektocht naar een geschikte app niet lang te duren als het ministerie van VWS stopt met zoeken naar een 'gouden app'. Hij noemt de Covid Radar van het LUMC als voorbeeld van een simpele app die werkbaar is.

Hoe wordt naar de overheid gekeken?

- Viroloog (10)(2e) (10)(2e) beschrijft de strategie vanuit de overheid als een waarbij Nederland het virus geleidelijk aan over ons heen laat komen. En dat op het moment dat het vaccin er is -1,5 jaar later- groepsimmunitet zal zijn. (10)(2e) pleit zelf voor het terugduwen dan wel meer indammen van het virus voordat maatregelen (verder) versoepelt worden (middels identificeren, testen (zo zou er meer aandacht moeten zijn diagnostische tests), contactonderzoek en mensen gericht in quarantaine plaatsen).
- Uit een enquête van Namens Nederland blijkt dat 64% tevreden is over Nederland (6 jaar geleden zou dit nog 37% zijn). Het zou erop lijken dat door de crisis 'herwaardering is ontwikkeld voor het hebben van expertise en van mensen die beslissingen nemen'. 65 procent zou ook zeer tevreden zijn over de aanpak vanuit de overheid.